

Không và im lặng

Các bạn, các đạo hữu thân mến,

Cảm ơn anh Tuệ Minh Đức đã bổ túc thêm ý kiến về đề tài " tánh Không ", và anh Trịnh Long Hải đã gửi hai bài thơ (hay kệ ?) cho bớt khô khan.

Điều quan trọng có lẽ là giữ được trung đạo, nghĩa là không " chấp hữu ", cũng không " chấp không ".

Nếu viện cớ rằng cái Không không thể nghĩ bàn, thì chúng ta hãy ngừng ngay nơi im lặng, không những không nói gì, mà không suy nghĩ, không đọc kinh sách, báo chí, không trao đổi với ai ... nhất là trên diễn đàn NCS ! Nhưng như vậy thì cũng là " chấp không " rồi, phải không các bạn ?

Bởi vì nhìn lại quá khứ, chúng ta thấy đức Phật Thích Ca sau khi giác ngộ tuy ý thức rằng sự thật ngài chứng nghiệm quá cao siêu, khó hiểu với đại đa số quần chúng, nhưng vì lòng thương chúng sanh ngài đã chuyển pháp luân và hoằng pháp trong suốt cuộc đời còn lại. Rồi về cuối đời, ngài cũng công nhận rằng " Trong suốt 45 năm trời, ta không hề nói một câu nào ". Và sau mỗi lần giảng kinh Bát Nhã, ngài lại lên tiếng cảnh giác " Ta nói như vậy, nhưng không phải là như vậy ". Hơn ai hết, ngài là người am hiểu những hạn chế của trí thức, ngôn từ, vừa không đủ để nhận chân sự thật, vừa có tác dụng làm méo mó nhận thức về sự thật. Nhưng rốt cục như thế nào, ai nấy biết rõ : ngài không ngừng đi đó đây thuyết giảng, và sau này các đệ tử của ngài đã kết tập lại những lời dạy của ngài in thành kinh sách. Vậy thì nếu tánh Không, Không, Không đưa tới " im, im, im "... thì làm sao có đạo Phật ngày hôm nay, các bạn nhỉ ?

Nhân đây, tôi cũng xin gửi tới các đạo hữu một đoạn thuyết giảng của sư Pháp Loa, Nhị tổ Trúc Lâm, để làm đề tài suy nghĩ thêm :

" - Nếu đại chúng hướng về đệ nhất nghĩa đế mà nói, thì động niệm là sai, mở miệng là lầm, thế thì phải lãnh hội thế nào ? Quán sát thế nào ? (...)

Hãy lắng nghe ! Hãy lắng nghe !

Này nhé, đạo lớn cao rộng như hư không, nào có ràng, nào có buộc ; bản tánh sáng trong ngưng đọng, không có thiện, không có ác. Bởi do lựa chọn mà sanh ra tất ngang lăm ngả, lệch một mảy may đất trời xa cách. Phạm Thánh vốn chung một lối, phải trái đâu được phân chia.

Cho nên biết rằng tội phúc vốn không, rốt cuộc nhân quả chẳng thực. Người người đều có đủ, ai nấy đã viên thành. Phật tánh, pháp thân như hình với bóng, khi ẩn khi hiện, chẳng dính, chẳng rời. Lỗ mũi chúc xuống ngay trước mặt, lông mi mọc

ngang trên vành mắt, há dễ thấy đâu ! Nếu chạy đi tìm thì không thấy đạo. Ba nghìn pháp môn cùng quy về một tác dạ, hà sa diệu dụng đều tại nguồn tâm. Các môn Giới, Định, Tuệ các người không thiếu, nên quay về suy nghĩ nơi mình. Phàm những tiếng ho hen, những mày chớp mắt, chân bước tay cầm, đó là tánh gì ? Biết được tánh ấy, đó là tâm gì ? Tâm tánh bừng sáng thì hiểu được cái nào đúng, cái nào chẳng đúng.

Pháp tức tánh vậy, Phật tức tâm vậy, thì tánh nào chẳng phải pháp ? Tánh nào chẳng phải Phật ? Tâm tức là Phật, tâm tức là pháp. Nhưng pháp vốn chẳng phải pháp, nên pháp là tâm, tâm vốn chẳng phải là tâm, nên tâm là Phật.(...)"

(Trích bài khai đường thuyết pháp, năm 1306, của Nhị tổ Trúc Lâm Pháp Loa, trong " Tam tổ Thực lục ")

Mong nhận được thêm bình luận của các bạn, các đạo hữu.

Thân mến,

Nguyễn Phước